

קו לחינוך

הקו שלך למידע חינוכי

גיליון 488 | י"א חשון תשס"ט | 29.10.09 | משוגר למנויים בלבד | kav1@bezeqint.net | www.kavnet.co.il
מו"ל ועורכת: סיגל בן ארצי | עריכה: מיכל חביב | המערכת: היסמין 1 רמת אפעל | טל. 03-6354484 | פקס. 03-6354490

מפגן כוח ראשון של תנועת "רוח חדשה בארגון המורים"

כ-300 מורים השתתפו בכנס הבחירות של התנועה שהתקיים השבוע במכללת סמינר הקיבוצים

סמינר הקיבוצים, פרופ' נמרוד אלוני, וראש ישיבת ההסדר בפתח תקווה וממנהיגי ארגון צוהר, הרב יובל שרלו. כמו כן נשאו בכנס דברי תמיכה בתנועה אנשי התקשורת אורלי וילנאי ויאיר לפיד.

בקרב הקהל בכנס בלטה קבוצה גדולה של מורים מהמגזר הערבי. את הקבוצה מוביל נעים חסקיה, מורה לעברית ויועץ חינוכי בתיכון ג'לגוליה, המשמש כאחראי סניף המשולש של התנועה.

בכנס הציג פרידמן את העקרונות המנחים של התנועה, שגובשו לאחרונה.

כזכור, ראשי תנועת רוח חדשה בארגון המורים הואשמו אשתקד לא אחת, בפורום אתר התנועה ובמקומות נוספים, כי פעילותם ממומנת על ידי משה"ח. בכנס נחשף מקור התמיכה הכלכלית בתנועה – אחד מהשותפים בקרן ההון-סיכון הגדולה "בנצ'מרק", מייקל אייזנברג.

אייזנברג סיפר בכנס, כי הקשר עם התנועה נוצר מהיכרותו עם האחראי לסניף ירושלים, שמולי בינג, מורה בתיכון הראל במבשרת ציון ואחד ממייסדי עמותת "במעגלי צדק", הפועלת למען צדק חברתי ברוח היהדות. אייזנברג הוסיף, כי המניע העיקרי לתמיכתו בתנועה הוא אישי-משפחתי – שמונת ילדיו לומדים במערכת החינוך.

לפני מספר חודשים נראה היה כי תוכניתו של ראש תנועת "רוח חדשה בארגון המורים", דודי פרידמן, להתמודד בבחירות הארגון מול היו"ר המכהן, רן ארז, לא תצא אל הפועל. הבחירות לארגון, שהיו אמורות להתחיל בסוף חודש ינואר 2009, נדחו בשנה. כמו כן דחה בית המשפט את תביעות התנועה להורות לארגון המורים לספק לו את רשימה ובה השמות ופרטי ההתקשרות של כ-40 אלף חברי הארגון, ולמנות שופט חיצוני שיפקח על הבחירות. בית המשפט העביר את תביעות התנועה לדיון בבית הדין לחברים של ארגון המורים.

למרות התבוסה לכאורה בבית המשפט, הצהיר באותה עת פרידמן, בשיחה עם קו לחינוך, כי הדחייה בבחירות תועיל בסופו של דבר לתנועתו. פרידמן טען, כי הדחייה תעניק לתנועה זמן נוסף להתארגן ולצרף אליה אוהדים.

ואכן, בכנס הבחירות הראשון של התנועה, שהתקיים ביום שני במכללת סמינר הקיבוצים, נראה היה כי הצהרתו של פרידמן התממשה – את אולם הכנס גדשו כ-300 מורים פעילי התנועה. בנוסף לנציגי התנועה, נשאו בכנס דברים ראשי מכללות להוראה ומוסדות חינוכיים, ובהם: ד"ר אמנון כרמון, מנהל מכון כרם להכשרת מורים, שאף סייע בניסוח החזון והעקרונות של התנועה, נשיא המכללה האקדמית לחינוך קיי בבאר שבע, פרופ' שלמה בק, ראש המכון למחשבה חינוכית במכללת

התנהגויות סיכון במהלך הטיול השנתי לאילת - בינתיים הטיפול של משה"ח נקודתי בלבד

לבתיא"ס הוראה חד משמעית שלא לערוך את הטיול לאילת, שערכו הפדגוגי-לימודי מוטל בספק?" בתגובה לשאלה זו נמסר ממשה"ח, כי עריכת שינויים בתוכנית הטיולים היא נושא שהחלטה לגביו דורשת יותר ממספר ימים.

לגבי הטיפול באירוע באורט גבעת רם נמסר ממשה"ח, כי מייד עם קבלת התלונה החמורה מצד התלמידה, עירב ביה"ס את כלל הגורמים הטיפולים וכן את נציגי רשויות החוק, כדי שאלה יחלו בחקירת פרטיו. התלמידים המעורבים באירוע הושעו מביה"ס. התלמידה עצמה, מלווה בידי צוות רב מקצועי מטעם ביה"ס ומטעם משה"ח במחוז. כמו כן, מלווה התלמידה על ידי גורמים טיפוליים מטעם הרשות המקומית.

עוד נמסר, כי נושא העלאת התכנים הפסולים והחמורים לאינטרנט מצוי אף הוא בחקירה. ביה"ס ממתין לתוצאות החקירה של רשויות החוק, ויפעל בהתאם לממצאים. (כתבה על ממצאי מחקר שעסק בטיול השנתי בתיכונים מתפרסמת בעמ' 3 בגיליון זה)

בשבוע שעבר השעתה הנהלת מכללת אורט בגבעת רם שני תלמידים משכבת י"ב, בעקבות תלונה של אחת מתלמידות השכבה. התלמידה טענה, כי השניים אילצו אותה לקיים עמם יחסי מין במהלך הטיול השנתי לאילת. התלמידים גם העלו לרשת חברתית באינטרנט מידע שלילי על התלמידה.

המקרה החמור הוא רק אחד מאירועים לא מעטים של פריקת עול על ידי תלמידים, במהלך טיולים שנתיים לאילת, בשנים האחרונות. מדובר באירועים המסתכמים בהפרות משמעת של התלמידים, ולעתים גם בשימוש באלכוהול ובהתנהגויות סיכון נוספות. מנהלי תיכונים מספרים לא אחת, על החששות הכבדים שהם חווים במהלך כל טיול שנתי בביה"ס, ובמיוחד בטיולים באילת. למרות זאת, תיכונים רבים ממשיכים את המסורת הבית ספרית, ומקיימים את הטיול לאילת כדי לא לאכזב את התלמידים. הטיפול באירועים של הפרת משמעת והתנהגויות סיכון במהלך הטיול לאילת הוא בדרך כלל בית ספרי-נקודתי. בעקבות האירוע האחרון נשאלת השאלה "האם לא הגיע הזמן שמשה"ח יעביר

שני בתיה"ס העל יסודיים לאומנות בחיפה יאחודו

בהחלטה משותפת זו הסתיים מאבק חריף, בין עיריית חיפה ומחוז חיפה, על עתידה של חטיבת הביניים לאומנויות רעות

ממחוז חיפה נמסר עוד, כי ההחלטה על איחוד שני בתיה"ס תואמת להחלטת הוועדה העליונה לרפורמה במשה"ח, משנת 2004, שעל פיה בי"ס ויצו-ליאו בק ישמש כחטיבה העליונה של חטיבת הביניים רעות. ההחלטה לא יושמה עד כה בעיקר בשל התנגדות עיריית חיפה.

נראה, כי במאבק שהתנהל בין עיריית חיפה למנהל מחוז חיפה היו לשני הצדדים נימוקים כבדי משקל התומכים בעמדותיהם. העירייה טענה, כי המחוז לא שיתף אותה בדיון על עתידה של חטיבת הביניים רעות, למרות שבנושאים כאלה חייב משה"ח להתייעץ עם הרשות המקומית. נימוק נוסף היה, כי בהחלטה על סגירת ביה"ס, שהוא בי"ס ציבורי, העדיף המחוז למעשה את האינטרסים של תיכון ויצו-ליאו בק, שהוא בי"ס פרטי. לעומת זאת טען מנהל המחוז, כי אין כל הצדקה להמשך קיומה של חטיבת ביניים רשמית עצמאית לאומנויות, שכ-70% מבוגריה עוברים בכיתה י' ללמוד בבתי"ס פרטיים יוקרתיים בחיפה, ואינם ממשיכים בלימודי האומנות. זבידה אף טען, כי חטיבת הביניים רעות הוא בי"ס סלקטיבי, הגובה מהתלמידים אלפי שקלים מידי שנה, שאליו מגיעים תלמידים מצטיינים, המחפשים דרך מילוט מחטיבות הביניים האינטגרטיביות באזורי הרישום שלהם. בטענתו זו מעלה זבידה בעיה הקיימת לגבי לא מעט בתי"ס ייחודיים רשמיים, הנהנים מתמיכה תקציבית מלאה של משה"ח; ההבדל בין בתי"ס אלה לבין בתי"ס פרטיים, המתקצבים רק חלקית על ידי המשרד, הוא מאוד קטן.

בשבועות האחרונים התנהל מאבק חריף בין עיריית חיפה למנהל מחוז חיפה במשה"ח, אהרון זבידה. המאבק התנהל בעקבות החלטת מנהל המחוז לסגור את חטיבת הביניים העצמאית לאומנויות רעות. מנהל המחוז אף הודיע, כי בעקבות ההחלטה על סגירת חטיבת הביניים, תיפתח בשנת הלימודים הבאה כיתה ט' בתיכון ויצו-ליאו בק בחיפה, שיהפוך לבי"ס ארבע שנתי לאומנויות.

עיריית חיפה התנגדה נמרצות להחלטה זו ואף פנתה בנושא למנכ"ל משה"ח, שמשון שושני. בתגובה, שיגר מנכ"ל משה"ח לראש עיריית חיפה, יונה יהב, מכתב שהגיע לידי קו לחינוך, שבו הוא מביע את צערו על שהחלטות חשובות, הקשורות במסודות החינוך בעיר, התקבלו ללא שיתוף העירייה. שושני אף הבטיח כי יקיים דיון נוסף בהחלטה.

לקו לחינוך נמסר ממחוז חיפה, כי השבוע יושבה המחלוקת בין המחוז והעירייה. שני הגופים גיבשו ביחד החלטה שעל פיה חטיבת הביניים רעות לא תיסגר. על פי ההחלטה, העירייה, הנהלת ארגון ויצו ומשה"ח יפעלו לאיחוד חטיבת הביניים רעות עם התיכון לאומנויות ויצו-ליאו בק תחת הנהלה אחת. ביה"ס המאוחד יפעל כבי"ס שש-שנתי לאומנויות. הנהלת ויצו הסכימה שתיכון ויצו-ליאו בק, שהוא כיום בי"ס פרטי, יהפוך במסגרת האיחוד לבי"ס רשמי בחסות העירייה. עוד הוחלט כי יוקם בהקדם צוות מוביל, שיקדם את תהליך האיחוד בלוח זמנים מוסכם.

מחפשים אטרקציה ייחודית ליום שיא לתלמידים?

אנו בפרפר בטבע נשמח לארגן בשבילכם יום גיבוש עשיר בפעילויות שישלבו אתגר אישי וקבוצתי יחד עם הנאה וריגוש!

הפעילות תתקיים בפארק האתגרי הנייד שלנו שיוקם במקום שתבחרו - אתרנו ביער קק"ל באלון הגליל, יער או גן בקרבתכם, חצר בית הספר ועוד. יחד ניצור תכנית בהתאמה אישית לפי צרכי ותקציב בית הספר, מתוך מגוון האפשרויות שאנו מציעים:

גיבוש והישרדות - משחקים אתגריים המבוססים על שיתוף פעולה כתתי. מעברי מכשולים, חציית גשרים, טיפוס על סולמות ועוד.

פארק חבלים - שפע של מתקנים בגבהים שונים בין העצים, גשרי חבלים, רשת טיפוס, שיווי משקל, טרזן ועוד.

משחקי שטח ופעילויות טבע - ניווטים, הסוואה, משחקי טבע חברתיים ועוד.

פעילויות מים - יום כיף מרענן של גיבוש ואתגר בחופים עם מציל או אתרי מים מאושרים לרחצה. אומגה למים, תחרויות רכסודות, גשר חבלים מעל המים ועוד.

חלה לכם רגלין נוסף לפעילות? שאלו אותנו ויהי נוצא אותנו לפועל!

ניתן לקיים את הפעילויות במסגרת כיתתית, שכבתית או בית ספרית.

מתן: 050-7424192 | ארז: 050-7236741

טל: 077-4562012 | פקס: 04-9862483 | www.parparteva.co.il | parparbateva@gmail.com

במרבית התיכונים אין זיקה בין הטיול השנתי לתוכנית הלימודים

כך נמצא במחקר שעסק בעמדות של משה"ח, מנהלי בתי"ס, מורים ותלמידים לגבי הטיול השנתי. השאיפה העיקרית של המנהלים ורכזי הטיולים בתיכונים לגבי הטיול השנתי היא "לצאת בשלום ולחזור בשלום". כך טוען מחקר בנושא "הטיול השנתי מתיאוריה למעשה; חקר המקרה של טיולי בתי הספר התיכונים בירושלים". את המחקר ערכה נועה הרלינג סינגר במסגרת עבודת גמר לתואר מוסמך באוניברסיטה העברית, בהנחיית פרופסור ריכב רובין. המחקר עסק בעמדות של משה"ח, מנהלי בתי"ס, מורים ותלמידים לגבי הטיול השנתי. מטרת המחקר הייתה לדון במקומו של הטיול השנתי בבתי"ס התיכונים.

לינת בשטח מונעת בעיות משמעת

אחת המסקנות שמסיק המחקר בעקבות התצפיות בטיולים השנתיים היא, שעצירה להפסקה בשטח פתוח במהלך הנסיעה לטיול, עדיפה על פני עצירה סמוך למזנון. במחקר נמצא, כי בעצירה בשטח פתוח הייתה אווירה נעימה של "חברותא". באחד הטיולים גם ניצלה מנהלת ביה"ס את העצירה לשיחת פתיחה חשובה עם התלמידים על מטרת הטיול. לעומת זאת, בעצירה של ביי"ס אחר סמוך למזנון, נוצרה אווירה "בלגן" והתקבל הרושם שקשה לתלמידים ולמורים למצוא את מקומם. בנוסף, בעצירה ללא מזנון קל יותר לשלוט בתלמידים, והם אינם מוציאים כספים על אוכל.

מסקנה נוספת היא לגבי תפקידו של מדריך הטיול. במחקר מצוין, כי מדריך טוב גורם לתלמידים להבין שיש מטרה ביציאה לטבע, מביא את קבוצת המטיילים להישאר מאורגנת ועוד. במחקר נמצא, כי מרבית המדריכים מגיעים לטיול עם נושאי הדרכה קבועים. המחקר ממליץ לביה"ס לוודא שנושאים אלה רלוונטיים עבור התלמידים. כמו כן חשוב לבצע תיאום ציפיות בין המורה למדריך הטיול על חלוקת העבודה ביניהם במהלכו.

עוד מסקנה שמסיק המחקר, היא שחניית לילה בחניון עדיפה על פני לינה באכסניה. כך, לדוגמה, בטיול שכלל לינה באכסניה, התגלו בעיות המשמעת רבות. לעומת זאת, לא התגלו בעיות משמעת בטיול שבו התקיימה חניית לילה בחניון. במהלך הלילה בחניון התלמידים שוחחו ביניהם או ניגנו ושרו. לדעת עורכת המחקר, סיבה אפשרית להבדלים בהתנהגות היא, שבחדרי האכסניה התלמידים מסתגרים, וקשה לשלוט בהם. בניגוד לכך, לינת שטח באוהלים מאפשרת לתלמידים להסתובב, לפרוק אנרגיה מיותרת בשיחות, הדלקת מדורות ונגינה בצוותא, במקום להשתולל בחדרים. חניית לילה בחניון גם מאפשרת לקיים אינטראקציה נעימה ואווירה ביחד בין המורים לתלמידים, ומוזילה את עלות הטיול. עם זאת, ישנם הורים ומורים המתנגדים ללינה בשטח. ביי"ס המבקש לקיים טיול במתכונת זו צריך להכין עצמו להתמודדות עם קשיים אלו.

עיסוק בביטחון ובטיחות במקום בתכנים

על פי המחקר, מערכת החינוך עוסקת בעיקר בפתרון בעיות ביטחון ובטיחות הקשורות לעצם קיומו של הטיול השנתי, ולא בתכנים ובמשמעותות שלו. זאת למרות שחוזרי המנכ"ל מדגישים את חשיבות ההיבטים הפדגוגיים של הטיול וקישורו לתוכנית הלימודים. עם זאת, תיכונים רבים כבר החלו לשתף מורים ותלמידים בתכנון הטיול השנתי, במטרה להפוך אותו למשמעותי יותר עבורם. אף אחד מהמנהלים שהשתתפו במחקר לא קרא לבטל את הטיול השנתי. אולם, עורכת המחקר התרשמה בראיונות, כי חלק לא מבוטל מהם היה שמח אם הטיול השנתי לא היה מטלת חובה עבור ביה"ס.

במחקר נעשה שימוש במספר שיטות מחקר. בחינת הטיולים השנתיים בשטח נעשתה בשיטת חקר המקרה (case study), באמצעות תצפיות בשני טיולים שנתיים מייצגים. כמו כן נעשה במחקר שימוש במקורות מידע, כמו חוזרי מנכ"ל, פרוטוקולים של דיונים מוועדות הכנסת, מאמרים, מכתבי מורים ומנהלים בכתבי עת פדגוגיים וחוזרים בית ספריים להורים. בנוסף, נאסף במחקר מידע מתלמידים, מורים, רכזי טיולים בית ספריים ומנהלי בתי"ס, באמצעות שאלונים, חיבורים וראיונות.

במחקר השתתפו ארבעה תיכונים ממלכתיים בירושלים. במחקר נבחנו שני סגנונות של טיול שנתי הנפוצים בתיכונים; "טיול אכסניה" ו"מחנה נודד". טיול אכסניה הוא הטיול השנתי השכיח ביותר. תוכנית הטיול כוללת בדרך כלל מסלול הליכה רגלי בן מספר קילומטרים מדי יום, אטרקציה ולינה באכסניה. המחנה הנווד כולל מסלולי הליכה ארוכים יותר, ומשולבת בו לינת שטח בחניונים.

אין כמעט זיקה בין הטיול לתוכנית הלימודים

במחקר מצוין, כי רק מעט מאוד תיכונים מארגנים כיום את הטיול השנתי בעצמם, או מערבים את המורים בארגון הטיול. רוב בתי"ס ממנים רכז טיולים, ומעבירים את המטלות הארגוניות הכרוכות בטיול לחברות טיולים המתמקצעות בנושא. הסכום הדרוש להוצאת טיול שנתי של שכבה גדולה אחת, עשוי להגיע לכ-100,000 שקלים.

במחקר נמצא, כי בחלק ניכר מבתי"ס בוחר רכז הטיולים הבית ספרי את מסלולי הטיול על פי הצעת המחיר הזולה ביותר, המתקבלת מחברות הטיולים. רק לעתים רחוקות ישנו ניסיון ליצור זיקה בין מסלולי הטיול לבין תוכנית הלימודים. מרבית בתי"ס כלל לא דרשו מחברת הטיולים טיול "התפור" לתוכנית הלימודים שלהם.

הכנה לא נאותה של המורים לטיול

בחוזר המנכ"ל מצוין; "רכז הטיולים הבית ספרי ירכז צוותים בית ספריים שיתכננו את מערך הטיולים השכבתיים בשיתוף עם המועצה הפדגוגית, עם רכזי השכבות ועם רכזי המקצוע". לעומת זאת במחקר נמצא, כי רק לאחד מארבעת התיכונים שנבדקו הייתה תוכנית טיולים רב שנתית, שנקבעה על פי תוכנית הלימודים של כל שכבה. בתיכון זה נמצא קשר בין תוכנית הטיול לתוכנית הלימודים בגיאוגרפיה, של"ח והיסטוריה.

בתי"ס האחרים החליטו על אזור הטיול השנתי בהתאם לשיקולים שונים, כמו בחירת אזור שבו לא ביקרו התלמידים בעבר. במחקר נטען, כי בעזרת מעט חשיבה פדגוגית יכלו בתי"ס להפוך את הטיול לרלבנטי יותר מבחינה לימודית.

165 מחשבים ניידים חולקו למורים בדימונה – 165
מחשבים ניידים חולקו החודש למורים מתשעה בתי"ס יסודיים בדימונה, במסגרת פרויקט "מחשב נייד לכל מורה". המורים עברו הכשרה בת 120 שעות, שכללה הדרכות בשימושי מחשב ובשילוב המחשב והאינטרנט בהוראה.

מהפרויקט נמסר, כי חלוקת המחשבים למורים בדימונה התאפשרה הודות לתרומה גדולה מקרן תד אריסון, קרן אנג'ל וקרן האחים עופר, בנוסף לתמיכת השותפים הקבועים בפרויקט; הסתדרות המורים, משה"ח, חברת סימנטק, חברת ראדיקס וחברת המחשבים הניידים פוג'יטסו.

בקרב יחולקו מחשבים ניידים במסגרת הפרויקט גם למורים בקצרין, אשקלון, באר טוביה וירושלים. עוד נמסר, כי עשרות רשויות מקומיות נוספות ממתינות בימים אלה לתרומות נוספות, שיאפשרו להן להצטרף לפרויקט.

דימונה היא הרשות המקומית ה-12 שמצטרפת לפרויקט מחשב נייד לכל מורה. עד כה חולקו למורים במסגרת הפרויקט כ-1,400 מחשבים. את הפרויקט יזמה קרן אתנה, שנוסדה על ידי יזם ההייטק, אורי בן-ארי.

מעבדה ניידת במתמטיקה לסלולארי הוצגה בוועידת הנשיא – מעבדה ניידת למתמטיקה בטלפון הסלולארי, בשם math4mobile, הוצגה בשבוע שעבר בתערוכה "תעשיות המחר". התערוכה התקיימה בירושלים במסגרת ועידת הנשיא, שמעון פרס.

המעבדה הניידת היא למעשה תוכנה, המותקנת בטלפונים סלולאריים, שפיתחו פרופ' מיכל ירושלמי ואריק ויצמן, מאוניברסיטת חיפה. התוכנה הופכת את הטלפונים הסלולאריים

תוכניות לימודים

מחוז מרכז מציג תערוכת עבודות תלמידים בנושא אקולוגיה ואומנות – מחוז מרכז פתח בשבוע שעבר תערוכה בבניין משה"ח בתל אביב. בתערוכה, ששמה הוא "קיימות בראי המדע והאומנות", מוצגות מגוון יצירות של תלמידים המשלבות בין שני התחומים.

לדברי מנהלת המחוז, סולי נתן; "יצירות התלמידים, שנעשו מחומרים ממוחזרים, הן תוצר של תהליך למידה חשוב, שרווחו הרבים כוללים את פיתוח היצירתיות, המודעות הסביבתית והמיחזור. היצירות הן ביטוי לצורך בשמירה על הסביבה למעננו ולמען הדורות הבאים".

בתערוכה משתתפים בתי"ס היסודיים; שריד ומעלות משולם ברחובות, אופק ונופים בראש העין, אשכולות בראשון

מנהלת מחוז מרכז, סולי נתן, עם תלמידים מבי"ס שריד ברחובות, המציגים בתערוכה "קיימות בראי המדע והאומנות".

לציון, בית אור במושב קדרון, נווה עוז בפתח תקווה ומגד ברעננה. כל אחד מבתי"ס המשתתפים בתערוכה תיעד את עבודת התלמידים במסגרת תוכנית לימודים בית ספרית, המשלבת בין אומנות ואקולוגיה.

למחשבים, המסוגלים לבצע שורה של יישומים מתמטיים ברמות שונות – החל מגיאומטריה ברמת ביה"ס היסודי ועד לחשבון דיפרנציאלי ברמת התיכון. התוכנה שואבת חומרים לימודיים ממגוון תוכניות לימודים ממוחשבות. התוכנה מאפשרת להציג בטלפון הסלולארי שורה של יישומים, כמו גרפים, שרטוטים, פתרון משוואות וחישוב נגזרות.

השימוש בטלפון הסלולארי מאפשר לתלמידים לשלוח זה לזה את הגרפים או הנוסחאות באמצעות הודעת S.M.S. פרטים על התוכנה, כמו גם גרסאות דמו שלה להורדה, ניתן למצוא באתר הפרויקט.

כתובת האתר; www.math4mobile.com

המכללה תרמה 20 מחשבים לתלמידים ממשפחות מצוקה – בגורדון – המכללה האקדמית לחינוך בחיפה, יש שבע כיתות לימוד ממוחשבות ומספר מעבדות מחשבים. מדי מספר שנים מחדשת המכללה את מחשביה, ומחליפה אותם בדגמים מתקדמים. לפני כחודש הוחלפו באחת המעבדות כ-20 מחשבים. המכללה החליטה לתרום את המחשבים המשומשים, שהם עדיין במצב טוב, לתלמידים ממשפחות מצוקה. מהמכללה נמסר, כי בסיוע מפקח משה"ח, יצחק אסולין, נוצר קשר עם בי"ס גבריאלי בחיפה, שרבים מתלמידיו הם בני העדה האתיופית ממשפחות מצוקה.

בטקס הענקת המחשבים לתלמידים אמר מנהל ביה"ס, מנשה זאדה, לראש מכללת גורדון, ד"ר צפורה אשורת; "אני מודה מאוד למכללת גורדון על תרומתה, שהיא משמעותית ביותר לאותן משפחות שאין ידן משגת לרכוש מחשב. כעת יוכלו רבים מתלמידנו ליהנות בבית ממחשב אישי, ולהיות כמו התלמידים האחרים".

בין העבודות הבולטות בתערוכה ניתן למצוא יצירות של תלמידי בי"ס נופים, שעסקו בתוכנית לימודים בנושא "האיזון בין פיתוח לשימור". במסגרת התוכנית ערכו התלמידים עבודות חקר על האתר ההיסטורי "מגדל צדק", הנמצא בכניסה לראש העין. התלמידים חקרו את ההיסטוריה של האתר, בחנו את מצבו כיום ואת התוכניות שיש לגביו לעתיד. בתערוכה מציגים התלמידים יצירות המורכבות מחומרים שנאספו באתר, לצד תוצרי עבודות החקר שלהם.

בבי"ס שריד ברחובות מופעלת מזה חמש שנים תוכנית לימודים סביבתית, המתמקדת בנושא "יחסי הגומלין אדם-סביבה". במסגרת התוכנית התלמידים אספו, מיינו וחקרו חומרי טבע וחומרי פסולת מסביבתם, ובאמצעותם יצרו עבודות בנושא "טבע, נוף ואיכות סביבה".

אקדמיה לפני צבא במחיר מוזל – במסגרת שיתוף פעולה בין קריית החינוך אורט יובלי אריאל למרכז האוניברסיטאי אריאל, יוכלו השנה תלמידי כיתות י"ב לצבור נקודות זכות אקדמיות לתואר ראשון. בפני התלמידים נפתחו החוגים מדעי המחשב, הנדסה תקשורת ומדעי החברה. מטרת התוכנית היא לאפשר לתלמידים ללמוד חלק מהתואר הראשון לפני גיוסם לצה"ל. התלמידים משתתפים בתוכנית ישתלבו בלימודים האקדמיים הסדירים במרכז האוניברסיטאי במקביל ללימודיהם בתיכון. הקריטריונים לקבלה לתוכנית הם; הישגים טובים בלימודים, מוטיבציה גבוהה להשקיע בלימודים בביה"ס ובלימודים האקדמאים, ועמידה בראיון אישי שעורכת הנהלת ביה"ס. שכר הלימוד שייגבה מהתלמידים המשתתפים בתוכנית עומד על כ-500 ש"ח לקורס, לעומת שכר הלימוד הרגיל במכללה, העומד על כ-1,500 ש"ח לקורס.

■ מכינים את התלמידים למבחני המיון בצה"ל – תלמידי שכבת י"א בתיכון גליל מערבי שליד כברי, השתתפו בשבוע שעבר בפעילות הכנה לשירות הצבאי. הפעילות נערכה בשיתוף עם חברת ההכנה למיונים "טופ". במהלך הפעילות התנסו התלמידים בסימולציה של מבחני מיון, כדוגמת המבחנים שאותם יעברו בקרוב בלשכת הגיוס, ביום ההתייצבות לצו הראשון. בתום הסימולציה קיבלו התלמידים מידע נוסף, העשוי לסייע להם ביום ההתייצבות. במהלך הפעילות הוסבר לתלמידים, כי "אין הזדמנות שנייה לעשות רושם ראשון טוב", ושמבחני המיון הם ההזדמנות של כל אחד מהם להביא לידי ביטוי את הכישורים והיכולות שלו, לקראת השיבוץ בצה"ל. מביה"ס נמסר, כי הפעילות היא אחת מרבות שמקיים צוות החינוך החברתי בביה"ס, במסגרת ההכנה של התלמידים לשירות משמעותי בצה"ל.

■ תלמידי ביה"ס התגייסו לשיפור נגישות הנכים – "עמותת נגישות ישראל", הפועלת לקידום הנגישות של הנכים בארץ, ומשטרת ישראל קיימו ביום רביעי שעבר את יום המודעות הארצי בנושא "לא חונים בחניית נכים". תלמידי ביה"ס היסודי ניצנים בשוהם ציינו את היום בשורה של פעילויות. במסגרת היום האזינו התלמידים להרצאה בנושא נגישות הנכים, של מנהלת הפיתוח בעמותה ואמו של אחד מתלמידי ביה"ס, עורכת הדין מיכל רימון. כמו כן חתמו התלמידים וההורים על אמנה הקוראת למי שאינו נכה להימנע משימוש בחניית נכים. במהלך היום גם התקיים

תלמידים מביה"ס ניצנים בשוהם חותמים על אמנה הקוראת לציבור לא לחנות בחניית נכים.

בביה"ס הפנינג, שבו חוו התלמידים מעט מהחוויית שחווים נכים, באמצעות התנסות בפעילויות כמו קליעה לסל מכיסא גלגלים. התלמידים גם צפו בכלבי נחייה שעברו מסלול מכשולים.

פרסים והישגים

■ נבחרו הזוכים בתחרות הכרזות לציון 60 שנה לאורט ישראל – רשת אורט בחרה בשבוע שעבר את התלמידים הזוכים בתחרות הכרזות בנושא "60 שנה לאורט ישראל", שהתקיימה בתשס"ט. במקומות הראשונים בתחרות זכו התלמידים; תמר גטניה מאורט רחובות, תמיר פרטובי מאורט כרמים בכרמיאל, נועם חכם מאורט שפירא בכפר סבא ומעיין בורובקין מאורט מעלות. טקס חלוקת הפרסים יתקיים ב-10.11.2009 במרכז מושינסקי בתל אביב. תחרות הכרזות מתקיימת ברשת אורט מדי שנה, החל משנת הלימודים תשס"ג. בכל שנה עוסקת התחרות בנושא ערכי אחר. בין נושאי התחרות בשנים קודמות; "והדרת פני זקן", "ערכים בדרכים" ו-"60 שנה למדינת ישראל". מטרת התחרות היא להעניק לתלמידים הזדמנות להביע בצורה אומנותית את תחושותיהם ואת הגיגיהם על הנושא הערכי שנבחר.

בשנת הלימודים הנוכחית תעסוק תחרות הכרזות בנושא "איכות הסביבה – רשת אורט ירוקה".

■ תלמיד מתיכון רבין במזכרת בתיה זכה באולימפיאדה – איתמר פייר-לוי, תלמיד כיתה י' בתיכון רבין במזכרת בתיה, זכה בחידון האולימפיאדה. את החידון ערך מוזיאון מדעטק בחיפה. נושא החידון

לדברי מנהלת ביה"ס, תמי בן נביא; "כבי"ס המוביל את תחום הבריאות ומחנך את תלמידיו לאור ערכים חברתיים של נתינה, כבוד לזולת וקבלת השונה, למדו הילדים על נושא המוגבלות הפיזית, הנפשית והשכלית. התלמידים הבינו כיצד אנשים עם מוגבלות מתפקדים בחברה שלנו, וכיצד בהתנהגותנו ובמעשינו אנחנו עוזרים להם או מגבילים עוד יותר את תנועתם וגורעים מאיכות חייהם".

■ "שבוע הדמוקרטיה" בהרצליה עסק במעבר מאלימות לאומנות – בבתי"ס בהרצליה התקיים השבוע "שבוע הדמוקרטיה". במהלך השבוע רכשו התלמידים מושגים הקשורים לשיטת המשטר הדמוקרטי. הנושא המרכזי בשבוע הדמוקרטיה היה "מאלימות לאומנות". במסגרת העיסוק בנושא זה, נערכה לתלמידים היכרות עם אומנויות רחוב, כמו היפ-הופ, ברייקדנס וגרפיטי. לתלמידים הובהר, כי אומנויות אלו נתפסות לא אחת כבעלות משמעות נלוות אלימה, אולם תיעול נכון מאפשר להשתמש בהן כדרכים לגיטימיות ויצירתיות לביטוי רגשות ולשחרור כעסים. כחלק מהפעילות בנושא ערכי הדמוקרטיה במסגרת השבוע, הקימו חברי מועצת הנוער העירונית של הרצליה אוהל מחאה למען השבת החייל החטוף, גלעד שליט. באוהל התקיימו דיונים ופעילויות בנושאים "השתמטות מצה"ל", ו"תהליך השבתו של שליט".

■ התלמידים המצטיינים משמשים כמד"צים לפיזיקה – באורט מגדים בכרמיאל מתקיים מזה כעשר שנים חוג לפיזיקה, המיועד לתלמידי שכבת ט'. החוג מועבר על ידי מד"צים לפיזיקה – תלמידי שכבת י"א שלומדים פיזיקה ברמת חמש יחידות לימוד לבגרות ומצטיינים במקצוע זה. המד"צים עוברים הכשרה מיוחדת לפני ההדרכה בחוג. ההכשרה התקיימה במסגרת מחנה קיץ בנורדיה, שבה השתתפו שמונה תלמידים שנבחרו לשמש השנה כמדריכי החוג. במחנה למדו התלמידים נושאים שונים בפיזיקה, והשתתפו בסדנאות הנחיה. במהלך חופשת סוכות יצאו המד"צים להכשרה נוספת, שבה התעמקו בנושאים "אור" ו"קרינה" ובמשחקי חשיבה בפיזיקה, והשתתפו בפעילויות חברתיות. בימים אלה מגייסים המד"צים תלמידים משכבת ט' לחוג.

היה המוח ומערכת העצבים המרכזית. התלמיד זכה במלגה מלאה לשנת הלימודים הראשונה בטכניון. במקום השני בתחרות זכה תומר קושניר מתיכון מקיף א' בבאר שבע, ובמקום השלישי – הגר דדון מבי"ס הריאלי בחיפה.

האולימפיאדה היא חידון הנמשך כשנה, שבו משתתפים תלמידים מצטיינים במדעים מכיתות ח' ו-ט'. בשלב הראשון של החידון, שהתקיים אשתקד, השתתפו כ-5,000 תלמידים. בשלב השני של החידון, שהתקיים בחודש מאי, השתתפו התלמידים שסיימו את השלב הראשון בהצלחה. השלב השני כלל מבחן, שבחן לימוד עצמי של נושא מדעי. השלב השלישי של החידון נערך בחודש אוגוסט האחרון, במתכונת של סדנת קיץ מדעית בתנאי פנימייה. בסדנה, שנערכה במוזיאון מדעטק ובטכניון, השתתפו 30 תלמידים שהצטיינו בשלב הקודם. הסדנה כללה לימודים עיוניים, מפגש עם מדענים ורופאים, סיור במעבדות העוסקות בחקר המוח וביקור בבית החולים רמב"ם. בשלב הגמר, שהתקיים החודש, השתתפו שבעת התלמידים שהצטיינו בסדנה. הזוכים בשלב הגמר של האולימפיאדה נבחרו על ידי צוות שופטים, ובהם מנהל המרכז לטרשת נפוצה וחקר המוח בבית חולים כרמל, פרופ' אריאל מילר, וחוקר המוח, ד"ר אלון סיני, מבית חולים רמב"ם.

■ שוחרים – "במחוז צפון ניכרת בעת האחרונה עלייה מתמדת בשיעור המתגייסים לצה"ל במגזר היהודי, במגזר הבדואי ובמגזר הדרוזי". כך ציינה מנהלת המחוז, אורנה שמחון, בטקס ההשבעה וחשיפת הכותפות לתלמידי מסלול השוחרות של חיל האוויר בבי"ס אורט חצור הגלילית, שהתקיים בשבוע שעבר.

לדברי מנהלת המחוז, עלייה נרשמה גם במספר בני הנוער בצפון המשתתפים במסלולי השוחרות של צה"ל במקצועות הטכנולוגיים. עם זאת, מספרם של התלמידים במסלולי השוחרות, כמו גם של כלל תלמידי המגמות הטכנולוגיות בבתי"ס בצפון, עדיין אינו עונה על צורכי הצבא והתעשייה.

שמחון הוסיפה, כי היא מצדיעה לשוחרים, לחיל האוויר ולצוות ביה"ס על ההישגים הנאים בלימודים.

הטקס התקיים לציון שלוש שנים להקמתו של מסלול השוחרות באורט חצור. בטקס השתתפו 180 מתלמידי כיתות י'–י"ב בביה"ס, הלומדים בשבע כיתות מסלול השוחרות, ובני משפחותיהם. מהמחוז נמסר, כי תלמידי המסלול מגיעים לביה"ס מרחבי הגליל והגולן, מהם 33 מקצרי.

בשנה הבאה עתידה להיפתח באורט חצור מכללה טכנולוגית של חיל האוויר, שבה יתקיימו לימודי המשך בכיתות י"ג ו-י"ד לתעודת טכנאי והנדסאי.

עוד נמסר מהמחוז, כי שיעור הזכאות לבגרות בביה"ס נמצא בעלייה מתמדת, לא מעט בזכות מסלול השוחרות, ועומד כיום על 64%.

מחוז חיפה

■ לעודד – האירוע המחוזי המרכזי של שבוע תנועות הנוער, התקיים בסניף תנועת בני עקיבא בחיפה בשבוע שעבר.

מדובר במפגש, ראשון מסוגו במחוז, שבו השתתפו נציגי תנועות הנוער מכל המגזרים. את פני משתתפי המפגש קידמו בתיפוף חניכים מתנועת הנוער אג'יאל בחיפה – החטיבה הערבית של השומר הצעיר.

מנהל המחוז, אהרן זבידה, אמר במפגש, כי כל אנשי החינוך, ובמיוחד מנהלי בתי"ס, צריכים לעודד את הצטרפותם של כמה שיותר בני נוער לתנועות הנוער. זבידה הוסיף, כי במחוז חיפה חברים בתנועות הנוער כ-50 אלף תלמידים. מנהל המחוז סיפר, כי הוא נעזר בחברי מועצת הנוער המחוזית, שעמם הוא נפגש לעיתים מזומנות, בקבלת החלטות שונות הנוגעות לתלמידים ולבתי"ס.

במהלך הדיון סיפרו מנהלי בתי"ס חוגים, עירוני ה', עירוני א' ונופים בחיפה, כי הם תומכים בתלמידים הפועלים בתנועות הנוער.

מנהל מחוז חיפה, אהרן זבידה, עם נציגים של תנועות הנוער, מינהל חברה ונוער ועיריית חיפה, באירוע בסניף בני עקיבא בחיפה.

בין פעולות התמיכה שצינו המנהלים; הנחיה של המורים להימנע ממתן שיעורי בית ביום הפעילות העיקרי של תנועות הנוער – יום ג', העמדת מתקני ביה"ס לרשות נציגי התנועות, ושיתופם בקבלת ההחלטות לגבי פעילויות בית ספריות שונות.

מחוז מרכז

■ תב"רים – מליאת מועצת גן יבנה אישרה בישיבתה האחרונה תב"רים – תקציבים בלתי רגילים, למערכת החינוך ביישוב. התקציבים, שגויסו ממקורות שונים, הם בסכום כולל של כ-2 מיליון ש"ח.

חלק ניכר מהתקציבים ישמשו למימון בינוי ורכישת ציוד בביה"ס העל יסודי הצומח, נעמי שמר. בין היתר יוקצו 700 אלף ש"ח להקמת מגרש ספורט ו-308 ש"ח לרכישת 30 מחשבים וציוד לחדרי המדעים בביה"ס. לתיכון אורט רבין הוקצה תקציב של 230 ש"ח לרכישת 25 מחשבים, ציוד וריהוט. שאר התקציב מיועד בעיקר לרכישת ציוד והקמת מבנים יבילים בבתי"ס היסודיים ביישוב.

מחוז תל אביב

■ בסיס ערכי – 13 ממסיימי קורס הקצינים, שהסתיים בשבוע שעבר, הם בוגרי תיכון בליך ברמת גן. מעיריית רמת גן נמסר, כי שמונה ממסיימי הקורס הנוספים אף הם בוגרי תיכונים בעיר – שבעה של תיכון אוהל שם ואחד של תיכון אורט אבין.

מפקד בה"ד 1, אלוף משנה יהודה פוקס, שלח מכתב הערכה להנהלת תיכון בליך ולמשה"ח, שבו הוא מציין את האחוז הנכבד של בוגרי ביה"ס בקורס הקצינים. פוקס משבח את ביה"ס על שהקנה לבוגריו את הבסיס הערכי

הגבוה שהביא אותם להשתתף בקורס. **■ מצטיינים בפיזיקה** – הישגים גבוהים בפיזיקה נרשמו לתלמידי כיתות המופת בחטיבת הביניים של בי"ס אורט הבונים בבת ים. בכיתות המופת לומדים תלמידים המצטיינים במתמטיקה ובפיזיקה. מעיריית בת ים נמסר, כי בבחינות המשווה בפיזיקה, שנערכו לתלמידי כיתות המופת ברחבי הארץ, השיגו תלמידי אורט הבונים ציונים הגבוהים בהרבה מהמוצע הארצי.

כך, למשל, הציון הממוצע בפיזיקה של כיתות המופת בשכבת ט' בביה"ס היה 87.1, לעומת הציון הממוצע הארצי 70. בשכבה ח' היה הציון הממוצע של תלמידי ביה"ס 85.5, לעומת ציון ממוצע ארצי 73.6, ובשכבה ז' היה הציון הממוצע 89, לעומת ציון ממוצע ארצי 74.7.

כיתות המופת נפתחו באורט הבונים לפני כחמש שנים. כיום פועלות בביה"ס שש כיתות מופת בחטיבת הביניים ושלוש – בחטיבה העליונה. אשתקד אומצה אחת מהכיתות על ידי חברת התוכנה הבינלאומית CA. במסגרת כיתות המופת בביה"ס מתקיים מסלול לימודים מואץ בפיזיקה, בהנחיית ד"ר ולדימיר דצקובסקי.

מחוז דרום

■ פעילות – במסגרת שבוע תנועות הנוער ביקרה מנהלת המחוז, עמירה חיים, באשדוד בשבוע שעבר. מהמחוז נמסר, כי בעיר מתקיימת פעילות ענפה של תנועות הנוער בכל שכבות הגיל, בתמיכת ראש העיר, יחיאל לסרי. אשדוד אף נבחרה כאחת משבע רשויות מקומיות, שקיבלו השבוע את "אות יקיר תנועות נוער" מידי שר החינוך, גדעון סער, ומזכ"ל תנועות הנוער, נפתלי דרעי. ביקור מנהלת המחוז באשדוד החל במפגש, שבו השתתפו ראש העיר, יחיאל לסרי, נציגי אגף החינוך, מפקחי מינהל חברה ונוער, מפקחי היישוב, ונציגי שמונה תנועות הנוער הפועלות בעיר.

במהלך המפגש הציגו נציגי תנועות הנוער את הפרופיל והמטרות של כל אחת מהתנועות הפועלות בעיר ואת הפעילויות שהיא מקיימת. בתנועות הנוער באשדוד משתתפים כ-3,000 ילדים ובני נוער. מנהלת המחוז אמרה במפגש, כי הפעילות בתנועות הנוער מהווה השלמה חשובה לחינוך הפורמאלי הניתן בבתי"ס. לדבריה, מדובר בשתי מערכות המדברות בקול אחד של סולידריות חברתית, ערכיות, נתינה ומעורבות חברתית.